పాఠశాల పేరు: ______________________________

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం – I (SA-I) 2026–27

తొమ్మిదవ తరగతి — సాంఘిక శాస్త్రం (SOCIAL STUDIES)

తెలుగు మాధ్యమం

నమూనా ప్రశ్నాపత్రం — సెట్ B

సమయం: 3 గంటలు **గరిష్ఠ మార్కులు:** 80

విద్యార్థి పేరు: _________________________ రోల్ నం.: __________

సిలబస్: పార్ట్ I (భూమి – సహజ ఆవరణాలు, ఆర్థిక వ్యవస్థ) – మన భూమి; భూమి సహజ ఆవరణాలు: శిలావరణం; జలావరణం; వాతావరణం; జీవావరణం; భారతదేశంలో వ్యవసాయం. పార్ట్ II (మధ్యయుగం నుండి ఆధునిక కాలం వరకు ప్రపంచం) – ప్రజాస్వామిక, జాతీయవాద విప్లవాలు (17, 18, 19 శతాబ్దాలు); పారిశ్రామికీకరణ – సామాజిక మార్పు; సామాజిక నిరసన ఉద్యమాలు; లాటిన్ అమెరికా, ఆసియా, ఆఫ్రికాలలో వలసవాదం; భారతదేశంపై వలసవాద ప్రభావం

సూచనలు:

1. పార్ట్ – A (60 మార్కులు) కు మొదటి 2 గంటల 30 నిమిషాలలో జవాబు పత్రంలో సమాధానాలు రాయాలి.
2. విభాగం – I: 1–6 ప్రశ్నలు, అన్నింటికీ జవాబులు రాయండి, ఒక్కొక్కదానికి 2 మార్కులు. విభాగం – II: 7–12 ప్రశ్నలు, అన్నింటికీ జవాబులు రాయండి, ఒక్కొక్కదానికి 4 మార్కులు.
3. విభాగం – III: 13–16 ప్రశ్నలలో ప్రతిదానికి అంతర్గత ఎంపిక ఉంది; (a) లేదా (b) కు జవాబు రాయండి. ఒక్కొక్కదానికి 6 మార్కులు.
4. 16వ ప్రశ్నకు భారతదేశ, ప్రపంచ అవుట్‌లైన్ పటాలు ఇవ్వబడతాయి. వాటిని జవాబు పత్రానికి జతచేయండి.
5. పార్ట్ – B (20 మార్కులు) కు చివరి 30 నిమిషాలలో ప్రశ్నాపత్రంపైనే జవాబులు రాయాలి.

పార్ట్ – A

సమయం: 2 గంటల 30 నిమిషాలు మార్కులు: 60

విభాగం – I

సూచన: అన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. ప్రతి ప్రశ్నకు 2 మార్కులు. (6 × 2 = 12)

1. అక్షాంశాలు, రేఖాంశాలు అంటే ఏమిటి?

2. ఫలక చలన సిద్ధాంతం (plate tectonics) అంటే ఏమిటి?

3. సముద్రజల లవణీయత అంటే ఏమిటి?

4. 'గర్జించే నలభైలు' (Roaring Forties) అంటే ఏమిటి?

5. బోస్టన్ టీ పార్టీ అంటే ఏమిటి?

6. లుడ్డైట్లు ఎవరు?

విభాగం – II

సూచన: అన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. ప్రతి ప్రశ్నకు 4 మార్కులు. (6 × 4 = 24)

7. అక్షాంశాల ఆధారంగా భూమిపై ఉన్న ఉష్ణమండలాలను వివరించండి.

8. మూడు రకాల శిలలను ఉదాహరణలతో వివరించండి.

9. జలచక్రాన్ని చక్కని పటంతో వివరించండి.

10. జీవవైవిధ్యం ఎందుకు ముఖ్యం? దానిని సంరక్షించడానికి ఏవైనా రెండు మార్గాలు సూచించండి.

11. 19వ శతాబ్దంలో జర్మనీ ఏకీకరణ ఎలా జరిగిందో వివరించండి.

తెలంగాణలోని పోచంపల్లి మగ్గాలపై నేసే ఇక్కత్ పట్టుచీరలకు ప్రసిద్ధి. ఇప్పటికీ ఒక నేత కుటుంబం ఒక్క చీర నేయడానికి ఎన్నో రోజులు కష్టపడుతుంది. పందొమ్మిదో శతాబ్దంలో బ్రిటన్ నుండి వచ్చిన చౌకైన మిల్లు

బట్టలు భారత మార్కెట్లను ముంచెత్తడంతో దేశవ్యాప్తంగా వేలాది నేతకారులు జీవనోపాధి కోల్పోయారు. కొందరు నేతపనిని పూర్తిగా వదిలి వ్యవసాయ కూలీలుగా మారారు.

12. పై పేరాను చదివి వ్యాఖ్యానించండి: బ్రిటిష్ పాలన భారతీయ చేతివృత్తి పరిశ్రమలను ఎలా ప్రభావితం చేసింది? నేడు చేనేత కార్మికులను ఆదుకోవడానికి ఏమి చేయవచ్చు?

విభాగం – III

సూచన: 13 నుండి 16 వరకు ప్రతి ప్రశ్నలో (a) లేదా (b) లో ఒకదానికి జవాబు రాయండి. ప్రతి ప్రశ్నకు 6 మార్కులు. (4 × 6 = 24)

13. (a) భూమిపై ఉన్న పీడన మేఖలలను చక్కని పటంతో వివరించండి.

లేదా

(b) సముద్ర భూతల స్వరూపాలను వివరించండి.

14. (a) కింది పట్టికను పరిశీలించి, ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

పంట	రుతువు	ప్రధానంగా పండించే రాష్ట్రం (ఉదాహరణ)
వరి	ఖరీఫ్	పశ్చిమ బెంగాల్
గోధుమ	రబీ	పంజాబ్
పత్తి	ఖరీఫ్	మహారాష్ట్ర
పుచ్చకాయ	జయాద్	ఉత్తరప్రదేశ్

(i) పట్టికలో వర్షాకాలంలో పండించే పంటలు ఏవి?

(ii) చలికాలంలో విత్తి వేసవిలో కోసే పంట ఏది?

(iii) జయాద్ రుతువు అంటే ఏమిటి?

(iv) తెలంగాణలో పండించే ఏవైనా రెండు ఆహార పంటలను, వాటి రుతువులను రాయండి.

లేదా

(b) భారత ఆర్థిక వ్యవస్థలో వ్యవసాయ ప్రాముఖ్యతను వివరించండి. రైతుల స్థితిని మెరుగుపరచడానికి చర్యలు సూచించండి.

15. (a) స్పెయిన్, పోర్చుగల్ లాటిన్ అమెరికాలో వలస రాజ్యాలను ఎలా స్థాపించాయో వివరించండి. స్థానిక ప్రజలపై దాని ప్రభావాలు ఏమిటి?

లేదా

(b) 19వ శతాబ్దంలో కార్మికులు, మహిళలు చేపట్టిన సామాజిక నిరసన ఉద్యమాలను వివరించండి.

16. (a) భారతదేశ అవుట్‌లైన్ పటంలో కింది వాటిని గుర్తించండి: (i) పంజాబ్ (ii) పశ్చిమ బెంగాల్ (iii) మహారాష్ట్ర (iv) అస్సాం (v) కర్ణాటక (vi) తెలంగాణ

లేదా

(b) ప్రపంచ అవుట్‌లైన్ పటంలో కింది వాటిని గుర్తించండి: (i) కర్కటరేఖ (ii) మకరరేఖ (iii) ప్రధాన రేఖాంశం (iv) హిమాలయాలు (v) అట్లాంటిక్ మహాసముద్రం (vi) హిందూ మహాసముద్రం

పార్ట్ – B

సమయం: 30 నిమిషాలు   మార్కులు: 20

I. బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు

సరైన జవాబును ఎంచుకొని, దాని అక్షరాన్ని బ్రాకెట్‌లో రాయండి. (10 × 1 = 10)

1. సూర్యునికి అత్యంత సమీపంలో ఉన్న గ్రహం [ ]
   (A) శుక్రుడు (B) బుధుడు (C) అంగారకుడు (D) భూమి

2. భూమి ఒకసారి తన చుట్టూ తాను తిరగడానికి పట్టే కాలం సుమారు [ ]
   (A) 12 గంటలు (B) 24 గంటలు (C) 365 రోజులు (D) 30 రోజులు

3. అగ్నిపర్వతాలు, భూకంపాలు ఎక్కువగా సంభవించేది [ ]
   (A) ఫలకాల సరిహద్దుల వెంట (B) భూమధ్యరేఖ వెంట
   (C) ఉష్ణమండలాలలో (D) ధ్రువాల వద్ద

4. గల్ఫ్ స్ట్రీమ్ ఒక [ ]
   (A) శీతల సముద్ర ప్రవాహం (B) ఉష్ణ సముద్ర ప్రవాహం
   (C) నది (D) పవనం

5. ఓజోన్ పొర ఉండేది [ ]
   (A) ట్రోపోస్ఫియర్ (B) స్ట్రాటోస్ఫియర్
   (C) మీసోస్ఫియర్ (D) ఎక్సోస్ఫియర్

6. వ్యాపార పవనాలు ఉపఉష్ణమండల అధిక పీడన మేఖలల నుండి వీచేది [ ]
   (A) ధ్రువ అధిక పీడనాల వైపు
   (B) భూమధ్యరేఖా అల్పపీడన మేఖల వైపు
   (C) ఉపధ్రువ అల్పపీడనాల వైపు
   (D) ధ్రువాల వైపు

7. గోధుమ ఒక [ ]
   (A) ఖరీఫ్ పంట (B) రబీ పంట (C) జయాద్ పంట (D) తోట పంట

8. ఫ్రెంచి విప్లవ నినాదం [ ]
   (A) స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, సౌభ్రాతృత్వం
   (B) శాంతి, భూమి, రొట్టె
   (C) రక్తం, ఇనుము
   (D) చేయండి లేదా చావండి

9. పారిశ్రామిక విప్లవం మొదట ప్రారంభమైన దేశం [ ]
   (A) ఫ్రాన్స్ (B) జర్మనీ (C) ఇంగ్లాండు (D) అమెరికా

10. మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలో రైత్వారీ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టినవారు [ ]
   (A) లార్డ్ కారన్‌వాలిస్ (B) థామస్ మన్రో
   (C) లార్డ్ డల్హౌసీ (D) వారెన్ హేస్టింగ్స్

II. ఖాళీలను పూరించండి

(5 × 1 = 5)

11. 23½° ఉత్తర అక్షాంశాన్ని _________ అంటారు.

12. భూ ఉపరితలం కింద ఉండే కరిగిన శిలా పదార్థాన్ని _________ అంటారు.

13. సముద్రజలం ఒక నిర్దిష్ట దిశలో నిరంతరం కదలడాన్ని _________ అంటారు.

14. ఇటలీ ఏకీకరణలో కీలక పాత్ర పోషించిన పీడ్‌మాంట్ ప్రధానమంత్రి _________.

15. పారిశ్రామిక విప్లవం వల్ల కర్మాగారాల్లో వేతనాలకు పనిచేసే కొత్త _________ వర్గం ఏర్పడింది.

III. జతపరచండి

గ్రూపు – B లోని సరైన అక్షరాన్ని బ్రాకెట్‌లో రాయండి. (5 × 1 = 5)

సం.	గ్రూపు – A		గ్రూపు – B
16.	పాంజియా ( )	A.	ప్రాచీన మహాఖండం
17.	సమభార రేఖలు (ఐసోబార్లు) ( )	B.	సమాన పీడనం గల ప్రాంతాలను కలిపే రేఖలు
18.	జీవావరణం ( )	C.	జీవం ఉండే మండలం
19.	జయాద్ పంటలు ( )	D.	వేసవిలో పండించే పంటలు
20.	బాస్టిల్ ( )	E.	1789 జూలై 14న ముట్టడించబడిన జైలు
		F.	ఒట్టో వాన్ బిస్మార్క్

* * *